ההסתדרות הכללית של העובדים העברים בארץ-ישראל
מועצת פועלי תל-אביב-יפו-המחלקה לתרבות ולנוער

ה ג ד ה

ש ל

פ ס ח

לסדר פסח שבת תשי"ט

ע מ ר

ה ח ו ד ש   ה ז ה

לכם ראש-חדשים, ראשון הוא לכם לכל חדשי-השנה, חדש-האביב. ובחדש האביב בארבעה-עשר בו פסח הוא זמן חרותנו. והיה היום הזה לכם לזכרון וחגתם אותו לדורותיכם, חקת עולם תחגהו. כי בעצם היום הזה יצאו צבאותיכם מארץ-מצרים, היום הייתם לעם.

ד ב ר אל-בני ישראל ואמרת אליהם: כי-תבאו אל הארץ אשר אני נותן לכם וקצרתם את קצירה והבאתם את-עומר ראשית קצירכם.

כ י   ה נ ה   ה ס ת ו   ע ב ר

הגשם חלף, הלך לו. הנצנים נראו בארץ. עת הזמיר הגיע וקול התור נשמע בארצנו. התאנה חנטה פגיה והגפנים סמדר נתנו ריח. לכה דודי נצא השדה נלינה בכפרים! נשכימה לכרמים, נראה אם פרחה הגפן פתח הסמדר, הנצו הרמונים.

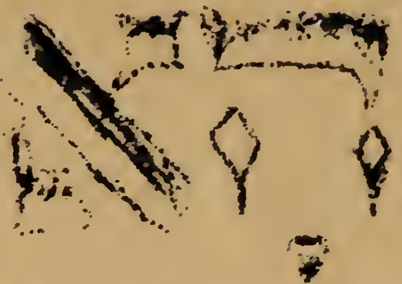

ס ד ר ש ל פ ס ח

ז כ ו ר את היום הזה אשר יצאתם ממצרים מבית עבדים!

מקדשים על הכוס

לחמא עניא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים. כל דכפין
ייתי ויכול כל דצריך ייתי ויפסח. **השתא** הכא לשנה הבאה
בארעא דישראל הבנויה.
השתא עבדי בגלותא
לשנה הבאה כלנו בני חורין:

קידוש

מ ה
נ ש ת נ ה
הלילה הזה מכל הלילות:
שבכל הלילות אנו אוכלין חמץ ומצה הלילה
הזה כלו מצה:
שבכל הלילות אנו אוכלין שאר ירקות הלילה
הזה מרור:
שבכל הלילות אין אנו מטבילין אפילו פעם
אחת, הלילה הזה שתי פעמים:
שבכל הלילות **אנו** אוכלין בין יושבין ובין מסבין
הלילה הזה כלנו מסבין:

עבדים היינו

לפרעה במצרים: ויוציאנו ה׳ אלהינו משם ביד
חזקה ובזרוע נטויה: ואלו לא הוציא הקדוש
ברוך הוא את אבותינו ממצרים, הרי אנו ובנינו
ובני בנינו משעבדים היינו לפרעה במצרים:
ואפילו כלנו חכמים כלנו נבונים כלנו זקנים
כלנו יודעים את התורה, מצוה עלינו לספר
ביציאת מצרים: וכל המרבה לספר ביציאת מצרים
הרי זה משבח:

זמרה: עבדים היינו, ועתה
בני חורין:

מעשה ברבי אליעזר ורבי יהשע ורבי אלעזר בן
עזריה ורבי עקיבא שהיו מסבין בבני ברק והיו
מספרים ביציאת מצרים כל אותו הלילה עד שבאו
תלמידיהם ואמרו להם רבותינו הגיע זמן קריאת
שמע של שחרית.

אמר רבי אלעזר בן עזריה הרי אני כבן שבעים
שנה ולא זכיתי שתאמר יציאת מצרים בלילות.
עד שדרשה בן זומא. שנאמר למען תזכור את
יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך. ימי חייך
הימים. כל ימי חייך הלילות. וחכמים אומרים
ימי חייך העולם הזה, כל ימי חייך להביא
לימות המשיח!

כ נגד ארבעה בנים דברה תורה. אחד חכם. ואחד רשע.
ואחד תם. ואחד שאינו יודע לשאול!

ח כם מה הוא אומר.
מה העדות והחקים והמשפטים אשר צוה יי אלהינו
אתכם: ואף אתה אמר לו כהלכות הפסח:

ר שע מה הוא אומר.
מה העבודה הזאת לכם; לכם ולא לו. ולפי שהוציא
את עצמו מן הכלל כפר בעקר. ואף אתה הקהה את
שניו ואמר לו בעבור זה עשה יי לי בצאתי ממצרים:
לי ולא לו. אלו היה שם. לא היה נגאל:

ת ם מה הוא אומר.
מה זאת: ואמרת אליו בחזק יד הוציאנו יי ממצרים
מבית עבדים.

ו שאינו יודע לשאול את פתח לו.
שנאמר והגדת לבנך ביום ההוא לאמר בעבור זה עשה
יי לי בצאתי ממצרים.

ו ה י א ש ע מ ד ה **לאבותינו ולנו. שלא אחד**
בלבד עמד עלינו לכלותנו אלא שבכל דור ודור עומדים
עלינו לכלותנו והקדוש ברוך הוא מצילנו מידם.

קריאה, זמרה

ב צ א ת   י ש ר א ל

ממצרים בית יעקב מעם לועז :

היתה יהודה לקדשו ישראל ממשלותיו :

הים ראה וינוס הירדן יסוב לאחור :

ההרים רקדו כאילים גבעות כבני צאן :

מה לך הים כי תנוס הירדן תסוב לאחור :

ההרים תרקדו כאילים גבעות כבני צאן :

מלפני אדון חולי ארץ מלפני אלוה יעקב :

ויהי בימים ההם

ויגדל משה ויצא אל-אחיו וירא בסבלתם. ויבקש
פרעה להרג את משה ויברח משה וישב בארץ מדין.

ומשה היה רעה את צאן יתרו חתנו כהן מדין;
וינהג את הצאן אחר המדבר ויבא אל הר האלהים
חרבה. וירא מלאך ה׳ אליו בלבת-אש מתוך הסנה
וירא והנה הסנה בוער באש והסנה איננו אכל.
ויאמר משה אסרה-נא ואראה את המראה הגדל הזה
מדוע לא יבער הסנה. וירא ה׳ ויאמר אל-
תקרב הלם, של-נעליך מעל רגליך כי המקום אשר
אתה עומד עליו אדמת קדש הוא. ויאמר ה׳ ראה
ראיתי את עני עמי אשר במצרים ואת צעקתם
שמעתי מפני נגשיו ועתה לך והוצא את עמי בני
ישראל ממצרים.

לך שוב מצרימה ועשית לי עם. הידעת איך
יעשה עם? את העבדים והאומללים תקרא אליך
את כל אשר יאנחו מעבודה מרוב פרך ואשר
יענו תחת יד נוגשים ופקידים ואין להם בלתי
אם לב ובלב הזה מעט רגש, ודברת אליהם והוצאת
אותם מבית עבדים וגאלתם ונתת להם חוקים
ומשפטים ועשית אותם לעם!
לך בוא מצרימה ובאת אל הנענים והאומללים
אל כל הנאנחים והנדכאים ואמרת אליהם כי
עבדים הם - והם לא יבינו, ואמרת כי אומללים
הם - והם לא ידעו, וכי גדול ענים וגדולים

מכאוביהם ונורא לחצם - והם לא יאמינו; ופקחת את עיניהם ובחוזק-יד וגאלת אותם. ועם רב ימשך אחריך אשר לא ידעת ואשר לא ידעוך עוד. ומקרב כל העם מסביב אשר רע ומר להם, והיית לב להמון אדם ולראש שבטיו ועשית מהתולעים - אדם, ומן האדם - עם, ומעפרות חול - ארץ.

א ז י ש י ר

משה ובני ישראל את השירה הזאת לד׳ ויאמרו לאמר:

אשירה לד כי גאה גאה, סוס ורוכבו רמה בים.

פ ס ח שהיו אבותינו אוכלין בזמן שבית המקדש קים על שום מה. על שום שפסח הקדוש ברוך הוא על בתי אבותינו במצרים.

מ צ ה זו שאנו אוכלין על שום מה. על שום שלא הספיק בצקם של אבותינו להחמיץ. עד שנגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא ובאלם.

מ ר ו ר זה שאנו אוכלין על שום מה. על שום שמררו המצרים את חיי אבותינו במצרים.

בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאלו הוא יצא ממצרים.

גם אנו עלינו ממשכנות הדוי של העם, ועתה נבנה יבנה הבית השלישי, ונקדש בו את מועדי חרותנו, אנו ובנינו ובני בנינו עד עולם.

על כן נייחד לילה זה מכל הלילות ונספר ביציאת מצרים בימים ההם ובקבוץ גלויות בזמן הזה.

מ ת ה ו ם

האבדון העלו לי שירת החרבן
שחורה כאודי לבבם;
שאוה בגויים ופורצו בלועמי אלוה
וחתו גחליה על ראשם.. —
הלא היא שירת הזעם
הוללה מוקדי להבות
בליל העברות
מדם עוללי וישיש
וכבוד גויות תרשיש קדושות
שנפלו חללות..

כי

יום נקם בלבי ושנת גאולי באה
ואביט — ואין עוזר. ואשתומם — ואין
סומך: ותושע לי זרעי וחמתי היא
סמכתני:

הצבור קם על רגליו.

שפוך:

חמתך אל הגויים אשר
לא ידעוך ועל ממלכות
אשר בשמך לא קראו.
כי אכל את יעקב ואת
נוהו השמו: שפך עליהם
זעמך וחרון אפך ישיגם:
תרדוף באף ותשמידם
מתחת שמי ה':

ב ש ע ה   ה ה י א

ואחוזי פריץ אונים יקיצו
אדירי אימה
פתע פתאם יתנער דור עזוז וגבה,
דור גבור מלחמה
ועיניהם ברקים ופניהם להבים –
וידיהם לחרבות!
והרעימו אדירים בקולם,
קול ששים רבבה,
קול קורע הסערה ובבהמות המדבר הזועף
יתחרה
וסביבם נשערה וסביבם נזעמה. –
הם קוראים:
א נ ח נ ו   ג ב ו ר י ם
דור אחרון לשעבוד וראשון לגאלה
אנחנו

עורי עורי לבשי עזך ציון.
לבשי בגדי תפארתך ירושלים עיר הקדש
כי לא יוסיף יבא בך עוד ערל וטמא.

שאי סביב עיניך וראי.
כלם נקבצו באו לך,
בניך מרחוק יבואו,
ובנותיך על צד תאמנה.

הנני מביא אותם מארץ צפון. וקבצתים מירכתי ארץ בם עור ופסח, הרה וילדת יחדיו.
קהל גדול ישובו הנה.
בבכי יבאו ובתחנונים אובילם, אוליכם אל נחל מים - בדרך ישר, לא יכשלו בה.
והפכתי אבלם לששון.
ונחמתים ושמחתים מיגונם.

זמרה:
אליהו הנביא,
אליהו התשבי
אליהו הגלעדי

במהרה יבא אלינו
עם משיח בן-דוד.

מגש הכסף

... והארץ תשקט, עין שמים אודמת,
תעמעם לאטה על גבולות עשנים.
ואמה תעמוד - קרועת לב אך נושמת...
לקבל את הנס
האחד, אין שני..
היא לטכס תכון, היא תקום למול סהר
ועמדה טרם יום עוטה חג ואימה,
... אז מנגד יצאו
נערה ונער
ואט-אט יצעדו הם אל מול האמה.
לובשי חול וחגור, וכבדי נעלים,
בנתיב יעלו הם
הלך והחרש;
לא החליפו בגדם, לא מחו עוד במים
את עקבות יום הפרך וליל קו האש.

עיפים עד בלי קץ, נזירים ממרגע
ונוטפים טללי נעורים עבריים --
דם השנים יגשו
ועמדו לבלי-נע
ואין אות אם חיים הם או אם ירויים

אז תשאל האמה, שטופת דמע וקסם
ואמרה: מי אתם? והשנים שוקטים
יענו לה: אנחנו מגש-הכסף,
שעליו לך נתנה מדינת היהודים.
כך יאמרו ונפלו לרגלה עוטפי-צל -
והשאר יספר בתולדות ישראל. ...

ב א ר ץ י ש ר א ל

קם העם היהודי, בה עוצבה דמותו הרוחנית והמדינית, בה חי חיי קוממיות, בה יצר נכסי תרבות לאומיים וכלל-אנושיים. לאחר שהוגלה העם מארצו בכוח הזרוע שמר לה אמונים בכל ארצות פזוריו ולא חדל מתפלה ומתקוה לשוב לארצו ולחדש בתוכה את חירותו המדינית. מתוך קשר היסטורי זה חתרו היהודים בכל דור לשוב ולהאחז במולדת העתיקה ובדורות האחרונים שבו לארצם בהמונים וחלוצים, מעפילים ומגינים הפריחו נשמות, בנו כפרים וערים והקימו ישוב גדל והולך, שוחר שלום ומגן על עצמו, מביא ברכת הקדמה לכל תושבי הארץ ונושא נפשו לעצמאות ממלכתית. זוהי זכותו הטבעית של העם היהודי להיות ככל עם ועם עומד ברשות עצמו במדינתו.

נכנסנו, נציגי הישוב העברי והתנועה הציונית, ביום סיום המנדט הזר על ארץ ישראל ובתוקף זכותנו הטבעית וההיסטורית אנו מכריזים בזאת על הקמת מ ד י נ ה י ה ו ד י ת
ב א ר ץ י ש ר א ל, היא
מ ד י נ ת י ש ר א ל.

(מתוך ההכרזה על הקמת המדינה)

מרימים כוס

לְפִיכָך

אנחנו חיבים להודות להלל
לפאר לרומם להדר לברך לעלה ולקלס: למי
שעשה לאבותינו ולנו את כל הנסים האלה. הוציאנו
מעבדות לחרות מיגון לשמחה מאבל ליום טוב.
ומאפלה לאור גדול ומשעבוד לגאלה. ונאמר לפניו
שירה חדשה הללויה .

